

Duna–Tisza Közi Falugondnoki Hírlevél

XXI. évfolyam, 108. szám

2018/1.

Együtt

Folyamatos működésünkhöz – a pályázati program- és működésfinanszírozás mellett – az egyéni tagdíjak és a falugondnokságokat működtető települések támogatása jelentős segítséget nyújtott. Egyesületünk csak a falugondnokok, falugondnoki szolgálattal rendelkező települések együttműködésével tud létezni. Köszönjük mindazok segítségét, akik hozzájárultak, hogy egyesületünk a 2017-es esztendőben is sikeres programokat és eredményes működést tudhatott maga mögött!

Idén is tervezzük a már hagyományvá vált rendezvények folytatását, honlapunk működtetését, a hírlevél folyamatos megjelentetését, pályázati programok megvalósítását. Ezért ebben az évben is számítunk az önkormányzatok támogatására, és az egyesületi tagok tagdíjaira. Egy-egy önkormányzatnak jelképes összeg az, ami egyesületünknek a folyamatos működés, kapcsolattartás, pályázati önrész lehetőségét jelenti. Ezért kérünk minden önkormányzatot, legyen a támogatónk!

A támogatásokból és tagdíjakból részben finanszírozni tudtuk a szakmai napokat, az egyesületi hírlevelet, a családi napot, falugondnoki baba-köszöntőket, az év végi továbbképzés egy részét, és több más falugondnoki rendezvényt is. A Duna-Tisza Közi Falugondnoki Hírlevelet hat alkalommal 700-700 példányban megjelentetjük, s térségünkben minden falu- és tanyagondnoknak és minden falugondnoki szolgálatot működtető önkormányzatnak és partnereinknek is eljuttatjuk.

Ebben az évben indul a tanyapályázat, az Emberi Erőforrások Minisztériuma pályázata, valamint az Európai Unió pályázatok közül a Transznacionális pályázatunk. Rendezvényeinkre falu- és tanyagondnokokat, települési polgármestereket, jegyzőket, valamint intézményvezetőket is várunk.

Tandori Dezső:

„Kérdeném az ismeretlentől, aki...”

(részlet)

Kérdeném az ismeretlentől, aki

szembe jön velem: Te, ki vagy? Hogy hínak?

Hogy vagy, mondd? Hová mégy? Mit tartasz

a világon a legjobbnak? És mit

tartasz a legrosszabbnak? Te mit gondolsz,

miért élünk? Gondoltál már te is, mondd,

a boldogságra? Te tudod mi

az? Ő néz téged, ezt olvasom, és

ajkai rebbenek, és két kezével

magyaráz valamit s a két fülére

mutat ujjával. Ő nem tud

beszélni s nem hallja, mit beszélnek

hozzá. Ő süket és néma lett itt a

földön. De lát és néz és két szeme benn

van az én két szememben és az

ő szemében is lélek s értelem.

Ott hagyom? Jól esik tovább mennem? Nincs

közöm ő hozzá? Figyelek rá. Neki

nincsenek szavai, mégis akar

velem beszélni. Erőlködik. S ha

nekem vannak szavaim, én ne tudjak

vele beszélni? Nyomorultabb legyek,

mint ő? Én ne értsem meg őtet?

Én meg fogom érteni. Jeleket

adok neki, mintha néma volnék én is

és megértjük egymást, mintha ő is

tudna beszélni. Én sóhaját

meghallom, mert olyan, akár az én

sóhajom, oly halvány, s oly érthető, oly

olvasható, oly ismerős és olyan

csodálatos. (...)

Ha már a lelkek is átfagynak

Ez az írás nem az idei enyhe télen keletkezett. Az előző, rendkívül hideg, embert próbáló télen íródott. Maradandó nyomot hagyott lelkemben a tehetetlenség kínzó érzése, talán nem is szájalom, csak kötelességtudat, az embertelen körülmények okozta döbbenet miatt. Legyen bármilyen érdemtelen is valaki, nem maradhatunk érzéketlenek ebben a végletekig elidegenedett világban sem.

Tél. Dermesztően fagyos tél. Dermesztően fagyos, zúzmarásan fehér tél. A fák, bokrok, kerítések, oszlopok, száraz gazzsárak belepve hóféhérrel. Szikrázó napsütésben hóféhéren fagyosan dermesztő tél. A lelkek is átfagynak. A tehetetlenség okozta fagyási sérülések soha nem engednek majd fel, nyomuk a lélekben állandó-sulva heged.

Csöppnyi fuvallat rázza meg a fák ágait, a vakító fehérség szítálva hullik, látható marad a valóság kopott szűrkesége. A realitás fájdalmasan sötétlik ki a végtelenséget sugalló hóféhérségből. A valódi élet okozta fájdalomon nem tud felülemelkedni a fehér ragyogás. Nem tudja meg nem történtté tenni a nyomorrá változott magány okozta fagyot. A lélek vacogását, az egyedüllét, a kiszolgáltatottság terhét, a fizikai és lelki tehetetlenség kínját. A düledező tanyában a napi néhány percnyi törődés nem enyhíti mindezt. Csakis az olcsó bor adta savanyú mámor hoz csalóka, rövid ideig tartó enyhülést. A fűtetlen, mocskosan elhanyagolt, szeméttel, hányással, székllettel, törött üvegcserepekkel teli szobában akkor is látszik a lehelet, amikor a szabadban éppen nem. A segítő hozta a kicsiny villanymelegítőt, a villanyrezsóval együtt használva ad némi enyhülést a régóta nem tapasztalt hidegben. Nem a legjobb megoldás, hiszen egyik nap a hosszabbító átizzott, s a valaha szőnyegnek nevezett, mára felismerhetetlenné változott rongy meg is pörköldött.

Naponta újraindul a küzdelem a túlélésért a fagyban, a dermesztő magányban. Félig bénán, egy korábbi agyi történés következményeként,

Lassan múlik el az élet...

Fotó: Borzák Tibor

az alkoholtól leépülten, mosdatlanul, bűdösen. Sebeiktől borítottan, megfázással küszködve, embertársak, valamikori ismerősök által megvetetten. A segítő érkezése jelent kevés változottságot a sivár mindennapokba. Ételet hoz, néha kenyeret, cigarettát, bort. Bort, hogy kibírható legyen a fagy, a lélek hidege, hogy életben lehessen maradni a következő nap reggeléig, majd estig, s ha valahogy elmúlik az éjszaka is, ismét látni a napfelkeltét.

A televízió még működik, időről időre megjavítja a szomszéd szerelő, és persze nem kér pénzt, mert miből futná még arra is. De a tévé kell, mert anélkül még elviselhetlenebb lenne egyedül. Régen nem volt egyedül soha, nem is tudta elviselni, hogy ne legyen emberek között, de mára elveszték a kapcsolatok, pontosabban ismeretségek, mert barátok addig léteztek, míg akadt pénz a barátkozásra. Egyetlen „barát” maradt, aki néha jön, megissza az olcsó bort, üldögél kicsit, majd hazamegy melegedni. Ilyenkor kissé enged a lélek bénult dermedtsége. Az ajtó csukódásával ismét visszafoglalja helyét a sivárság. Odakinn a hóféhéren ragyogó dermesztő zúzmarás fagy, benn a magány, az elhagyatottság hidege. A nincstelenség, egy elfecsérelt élet, a mindig is megvetett, ám érdekből használt társadalom közönyének fagyja.

A hulló zúzmara hóesést imitál, befed, eltakar, leplez. Ami nem látszik, talán nem is létezik. Nem szembe tűnő a nyomor, az elhanyagoltság, az igénytelenség. A fedél alatti hajléktalanság, a saját lakásban való kihűlés, éhezés. Vannak falak, ajtó is van – igaz nem nagyon lehet becsukni –, csak az nincs, aki megfogná a didergő kezét, átölelné a fázót. Betakarná, meleg helyre vinné, beszélgetne vele. Kint szikrázó fehérség, benn a keserű fénytelenység. Nincs jövő, hiszen a jelen is csak döcög, nincsenek álmok, célok, reményesség is mindössze annyi, hogy másnapra is marad a kocsis bor mámorából. Mert a zúzmara egyszer mind lehullik, a kevés hó elolvad majd, az átfagyott föld is kienged, a levegő langyosodik, a természet megújul, mozgásba lendül minden, ami télen nem mozdult, halott-nak tűnt. A falakon belül azonban már soha nem enged ki a fagy, a lélek telének dermesztő fagyja.

Mire sikerült végre kitörni az összes szóba jöhető hatóság és fórum tehetetlen, a krízishelyzet megoldására képtelen köréből (elhelyezés könyörületből a városi geriátriai osztályon), és mire megérkezett a szociális otthoni elhelyezésről az értesítés, az elhasznált szervezet feladta, és három napi kórházi tartózkodás után megszűnt elvezetni a gondoskodás melegét.

Vidácsné Lukuczka Éva

Megújul és fejlődik a falugondnoki szolgáltatás

Határok nélküli együttműködés

A Falugondnokság határok nélkül című projekt (EFOP-5.2.2-17-2017-00004) két szervezet (a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete és a Falugondnokok Vas és Győr-Moson-Sopron megyei Egyesülete) 2018. január 1-je és 2019. december 31-e között 50 milliós költségből valósítja meg a közösségfejlesztő szervezetek, egyházak hálózati együttműködése, tapasztalatcserék erősítése beavatkozási irányhoz illeszkedő tevékenységeit a falugondnoki hálózatok transznacionális együttműködések keretében fejlesztése érdekében.

A projekt célja a közel 30 esztendőes falugondnoki szolgáltatás megújítása, fejlesztése a hálózati együttműködések segítségével. A projektet konzorciumi együttműködés keretében két szervezet valósítja meg. Ennek oka, hogy a két pályázó egyesület együtt az ország hét megyéjében 422 falu- és tanyagondnoki szolgálatot fog össze, elérve ezzel az összes feladatellátó több mint 40 százalékát.

Magyarországon egy normatív alapon támogatott, de a szociális szféra által finanszírozott és szabályozott komplex szolgáltatásról van szó, addig a külhoni területeken a szolgáltatás nem része a központi állami ellátási struktúrának, így központi szabályozása sem létezik. A fenntartási nehézségek okán alakult ki az a helyzet, hogy sokféle, előremutató megoldásokat is felmutató gyakorlat született szerte a Vajdaság-

ban és Erdélyben. Ezért a pályázatba egyesületünk bevont két falugondnoksággal is foglalkozó külföldi szervezetet: a kishegyesi Nők Kishegyesi Fóruma egyesületet és a Romániai Falugondnokságok Szövetségét is. A kiválasztott szervezetekkel a pályázók aktív kapcsolatban állnak, számos projektben, feladatban (például konferencia) működtek együtt az elmúlt években, így van gyakorlatuk és tapasztalatuk a partnerségben megvalósuló projektek, feladatok végrehajtásában.

Jelen projekt éppen azt célozza meg, hogy hozzásegítse a finanszírozási nehézségekkel küzdő és tartalmilag egyre inkább egysíkúvá váló magyarországi szolgáltatást annak tartalmi, strukturális megújulásához a különféle fenntartói és feladat-ellátási szempontból jó gyakorlatoknak minősülő hazai és külhoni megoldások tanulmányozása által.

A konzorciumban résztvevők és a partnerszervezetek a falugondnoki szolgálatok érdekében, áttételesen pedig a szociális gondoskodás, közösségfejlesztés és vidékfejlesztés érdekében végzik tevékenységüket, így ez határozza meg a projekttevékenységek célcsoportját is. Nem elsősorban a falugondnoki ellátás érintettjeit tekintjük célcsoportnak, mivel a projekt tevékenysége őket nem közvetlenül érinti, hanem jelen projektünk elsődleges célcsoportja a falugondnoki ellátás területén tevékenykedő szakemberek köre, ezen belül: a

falugondnoki szolgálatot ellátó, fenntartó és működtető szakemberek; a falugondnoki egyesületeket, szövetséget működtető szakemberek.

Szintén fontos célcsoportként tekintünk a közösségfejlesztés, vidékfejlesztés és általánosságban a társadalmi felzárkózás területén tevékenykedő szakemberekre, közülük is elsősorban a komplex, esélyteremtő, társadalmi felzárkózás célját felvállaló programokat megvalósító vagy támogató társadalmi szervezetek vezetőire, tisztségviselőire, alkalmazottaira; az ilyen jellegű tevékenységeket és szervezeteket jól ismerő személyekre (például önkormányzati tisztségviselők, egyházi személyek, egészségügyi dolgozók).

Összességében tehát a közvetlen, elsődleges célcsoport mindazon szakemberek köre, akik a falugondnoki szolgáltatás, közösségfejlesztés, vidékfejlesztés és társadalmi felzárkózás terén állami és nem állami intézményekben tevékenykednek, és hozzá tudnak járulni ahhoz az ismeretátadáshoz, amely a projektünk céljainak elérése érdekében szükséges.

A projekt során olyan jó gyakorlatokat, mintaadó megoldásokat tárunk fel, illetve dolgozunk ki a falugondnoksághoz kapcsolódóan, amelyek a feladatellátás során a szociális gondoskodás mellett a közösségfejlesztésben és a vidékfejlesztésben is élen járnak. Megkeressük itthon és a határainkon túl azokat a jó gyakorlatokat, amelyek a falugondnokság eredeti eszméjéhez igazodva a közösségről és annak egyéneiről egyaránt gondoskodnak a helyi igényekhez és adottságokhoz alkalmazkodva, elősegítik a társadalmi felzárkózást, továbbá esélyteremtő, esélykiegyenlítő eredménnyel dolgoznak. Tanulmányozzuk az ilyen megoldások finanszírozási hátterét és feladatszervezési megoldásait.

A megoldáskeresést segíti elő a kutatás, a tanulmányutak, valamint a műhelymunkák rendszere, melyek külön-külön is választ keresnek a falugondnokság és a tanyagondnokság működési különbségeire és hasonlóságaira, az egyes működési formák előnyeire és hátrányaira.

Erdélyben Szentgericén alakult meg az első falugondnokság Balázs Sándor helyi unitárius lelkész kezdeményezésére

Alapképzéseink előadója: Dr. Duró Annamária

Középpontban a személyiség

Duró Annamária Szegeden él és dolgozik, a Szegedi Tudományegyetem Egészségtudományi és Szociális Képzési Karának oktatójaként szociális munkás hallgatókat tanít. Az idén lesz húsz éve, hogy a falu- és tanyagondnoki alapképzés előadói közé tartozik. A társadalom- és közösségismeret köréből a különböző településtípusok, a tanyai életmód, a közösségek és az emberi létezés szakaszok sajátosságai a témái, a készség- és képességfejlesztés keretében pedig szakmai önismereti foglalkozásokat vezet. Az alábbiakban eddigi tapasztalatait foglalja össze.

Megfigyelés és cselekvés. Az elméleti órákon az a feladat, hogy „kívülről” mutassam meg a tanyagondnokoknak azt a világot, amit ők „belülről” ismernek. Ehhez azok a tapasztalatok teremtenek alapot, amelyeket tanyakutatóként szereztem a Szeged határából önállósult tanyaközségek külterületén akkor, amikor még nem működtek a szolgálatok. A társadalomföldrajz szemléletét és módszereit követve azt vizsgáltam, hogy az egykori anyaváros és a jelenlegi faluközpont kettős vonzásában merre vezet a tanyaiak útja, amikor a lakás, a munka, az ellátás, a képzés, a közlekedés-kommunikáció, a pihenés vagy a közösségben élés ún. társadalmi alapfunkcióját megélik. Azokat a térbeli kapcsolatokat elemeztem tehát, amelyeket a hivatásukat gyakorló tanyagondnokok – akár embereket visznek, akár szolgáltatásokat hoznak – közösségük rászoruló tagjai számára járművükkel maguk teremtenek meg. Mivel személyesen kerestem fel a kiválasztott családokat, közös élményünk az is, hogyan lehet egy ismeretlen embert megszólítani, és hogyan születik meg a bizalom az átutazó és a helybeliek között.

Tapasztalati tanulás. A falu- és tanyagondnokokkal való találkozás indított el engem is a segítő hivatás felé, amit évek múltán a mentálhigiénié és a szupervízió adott meg számomra. Ennek köszönhetem, hogy az el-

méleti előadások mellett most már gyakorlati órákon is dolgozhatok az alapképzés résztvevőivel. A készségfejlesztési foglalkozások középpontjában a falu- és tanyagondnok kollégák formálódó szakmai személyisége áll. Első pillantásra játékosnak tűnő, valójában nagyon is komoly feladatok segítségével olyan társas helyzeteket élünk át, amelyekben egymást is, és önmagukat is jobban megismerhetik a résztvevők. Ezeket az új felismeréseket aztán meg is osztjuk egymással.

Különleges élmény megtapasztalni azt, ahogy a csoport tagjai, akik addig csak az asztalok mögött ültek, ebben a körben lassan feloldódnak, és egyre többet megmutatnak abból, kik is ők valójában.

A főiskola, ahol a nappali és a levelező tagozatos képzés egyaránt hét féléven át tart, sok szempontból más világ, a kétféle segítő hivatás között azonban megvan a kapcsolat. Erről leghitelesebben azok a falu- és tanyagondnok kollégák tudnának beszélni, akik az utóbbi években szociális munkás diplomát szereztek. Több előadáson is szóba kerül, kik „azok az emberek, akik egy kisbusszal mindent megoldanak”, a vidéki gyakorlóhelyet választó hallgatóknak mégis a szakmai gyakorlatok jelentik az igazi találkozást. Ezekből a találkozásokból szakdolgozatok is születnek, amelyek kérdőíves vagy interjú kutatás keretében a tanyán élők különböző társadalmi csoportjait, magukat a tanyagondnokokat, vagy a segítő és a segítségre szoruló között formálódó személyes és közösségi segítő kapcsolatokat mutatják be.

Dr. Duró Annamária
főiskolai docens

Minősített továbbképzések

Az adott képzés szervezését akkor tudjuk elindítani, ha legalább 10 fő jelentkezési lapja már beérkezett! A képzések nemcsak falu- és tanyagondnokok számára lettek akkreditáltak. Ha egy településről, térségből tevődik össze a képzés résztvevőinek fele, akkor a képzést ott valósítjuk meg.

Segítő szakemberek felkészítése szenvedélybetegekkel és azok hozzátartozóival való hatékony munkára – 40 óra – 40 pont – 30.000,- Ft/fő

Idősgondozással kapcsolatos ismeretek – 32 óra – 32 pont – 32.000,- Ft/hó

Hatékony kommunikáció – eredményes együttműködés – 26 óra – 35 pont – 24.000,- Ft/hó

Amit tudni kell a baleset-megelőzésről és az elsősegélynyújtás korszerű elméletéről és gyakorlatáról – 30 óra – 35 pont – 28.000,- Ft/fő

Fogyatékoság, mint kihívás az emberek közötti együttműködésre – 40 óra – 35 pont – 30.000,- Ft/fő

Tanyasegítők – A falu- és tanyagondnoki munkáról szociális területen dolgozóknak – 40 óra – 40 pont – 40.000,- Ft/fő

Haldoklók és gyászolók segítése – 28 óra – 25 pont – 26.000,- Ft/fő

Hírek

Babákat látogattunk

Karácsony hetében két kollégához is ellátogattunk babaköszöntőbe. Mindkét családot az egyesület nevében köszöntöttük. Békés megyében Mladonyiczki Zoltán magyardombegyházi falugondnokot látogattuk meg, akinek negyedik gyermekként a fiúk mellé kislánya született még 2017-ben.

Bács-Kiskun megyében Bíró Zoltánhoz látogattunk el Kelebián, ahol a tanyagondnok családja két iker fiúval bővült. Így most már ők is nagycsaládosok lettek.

Dementorok a nagykért

Egy budapesti állatvédő egyesület, az Eszkuláp Egyesület karácsony előtt megkeresett bennünket, hogy van-e egy nagyi-programjuk, melyben támogatnák a vidéken élő, rászoruló nagymamákat. Egy feltételt szabtak: be kell mutatni az idős hölgyet és egy fotót mellékelni, ami megjelenik az egyesület honlapján és Facebook-oldalán, ezzel is ösztönözve az embereket a jótékonykodásra.

Több falu- és tanyagondnoknak említettük a lehetőséget, akik közül páran megírták „nagymama-esetüket”, s közülük választott az egyesület olyanokat, akiket támogat. Álljon itt a tiszakürti tanyagondnok köszönő levele: „*Nagyon szépen köszönjük a lehetőséget, hogy egy rászoruló szegény embernek boldogabbá tették a napjait. Rajtatok keresztül szeretném megköszönni az adományozónak. Mivel Ica néninél nincs villany, csak egy zseblámpával tudtuk megvilágítani a csomagot. A gyenge minőségű fotón nem láthatja-*

tok az örömkönnyeit. A csomag épp jókor érkezett, hiszen Ica néninek január 13-án volt a születésnapja.”

Miután megjelent a levél a Facebookon, újabb felajánlás érkezett: tűzifát is kap még a nagymama, melyet a helyi vállalkozótól szerez be az egyesület.

Sajnos nem minden jótékonykodás végződött ilyen jól, volt, ahol a család sértésnek vette az ajándékot, holott ők sem tudják támogatni a nagyt.

Kemény-díj tizedszer

A KEMÉNY BERTALAN FALU- FEJLESZTÉSI DÍJ, valamint KEMÉNY BERTALAN EMLÉKLAP átadására 2018. március 2-án, pénteken 10:30-tól kerül sor Alsómocsoládon.

Miután ez lesz a tizedik díjátadás, nagyon várunk minden érdeklődőt a falugondnokok és vidékfejlesztők kitüntetésére.

Meghívó közgyűlésre

Tisztelettel meghívunk és várunk Bács-Kiskun, Csongrád, Békés, Jász-Nagykun-Szolnok és Pest megyéből minden falu- és tanyagondnokot 2018. február 22-én, csütörtökön Szentkirályra, a Művelődési Házba (6031 Szentkirály, Kossuth Lajos u. 16.) a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületének éves közgyűlésére.

Tervezett program:

9:00 - 10:00 Érkezés, tagdíjak rendezése, igazolványok átadása

10:00 - 14:00 • Jelölő bizottság megválasztása

- Az egyesület elmúlt évi munkájának ismertetése
- Közhasznúsági jelentés és számviteli beszámoló a 2017. évről
- Felügyelő Bizottság jelentése
- A 2018. évi munkaterv és költségvetés
- Beszámolók elfogadása
- Nyugdíjba vonulók köszöntése
- Pályázati programjaink, továbbképzések
- Jogsabályi változások
- Jelentkezés és befizetés látóútra, színházlátogatásra, programokra, továbbképzésekre
- Láthatósági mellények osztása
- Tisztújítás

14:30 Ebéd

Kérjük, hogy legkésőbb február 15-ig jelezzétek telefonon egyesületünk 76/507-543-as számára, vagy az info@falugondnoksag.hu e-mail címre, hogy részt tudtok-e venni a közgyűlésen.

Tanyapályázat: érdemes részt venni rajta!

Sokat jelent a támogatás

Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete a vidékért, a vidéken élőkért dolgozik, vidékfejlesztéssel foglalkozva a vidéken élő lakosság életfeltételeinek javításáért, hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítéséért. Az alábbiakban összefoglaljuk a 2017-ben benyújtott pályázatunk lényegét, valamint ízelítőt adunk néhány település elképzeléseiből.

Egyesületünk pályázati programja a falu- és tanyagondnoksággal összhangban, a helyben fölmerült igényekhez és szükségletekhez igazodik. Lehetőséget kívánunk teremteni a résztvevőknek: falugondnokoknak, szakembereknek, tanyán élőknek, civil szervezeteknek a tapasztalatszerésre, a közös gondolkodásra, együttműködésre, jó gyakorlatok megismerésére. Célunk, hogy a megvalósult programokkal a tanyagondnokok olyan ismeretekkel legyenek felvértezve, melyet továbbadhatnak a tanyákon élő embereknek.

Megrendeztünk egy egynapos országos falu- és tanyagondnoki konferenciát 250 fő részvételével az egyesület 20 éves évfordulója alkalmából 2017. október 13-án, Csólyospáloson. Célunk az volt, hogy a vidékfejlesztési szakma és a közfigyelem fókuszába állítsuk a falu- és tanyagondnoki szolgáltatást, a kistalvák, a tanyák, a vidék ügyét.

Projektünkben szerepeltek szakmai napok is: tanyagondnoki találkozók lebonyolítása és képzések szervezése tanyagondnokoknak és segítőiknek. A képzésen a falu- és tanyagondnoki munkához kapcsolódó újdonságok bemutatását, a tapasztalatok megvitatását, új módszerek ismertetését, meglévő szaktudás frissítését tűztük ki. A képzést Szabadszállás–Balázspusztán rendeztük meg 30 fővel, három napon keresztül.

Színházlátogatást is terveztünk a tanyagondnokok számára négy helyszínen: Kecskeméten, Békéscsabán, Szolnokon és Szegeden. Háromnapos szakmai látóútra megyünk Szabolcs-Szatmár-Bereg megyébe, 35 fővel. A tapasztalatszerés program célja a tanyagondnokok ismeretének bővítése, az aktív közélet, együttműködés erősítése, hogy napi munkájuk során a helyi önkormányzat, a falu- és tanyagondnok és a szolgálatot igénybe vevő közti kapcsolat minőségét emeljék. A szakmai út során több tanya- és falugondnokos település életébe tekinthetünk be, találkozunk polgármesterekkel, falugondnokokkal, megismerjük törekvéseiket.

Az egyesület logójával hímezett (három színnel) törülköző is készül a pályázat keretében. A Duna-Tisza Közi Falugondnoki Hírlevélben kéthavonta cikkekben hírt adunk a projektről. Ezzel az egyesület működésének, valamint a program megvalósításának nyilvánosságát teremtjük meg.

A projekt eredményei hozzájárulhatnak a fenntartói környezet szakemberei és a tágabb szakpolitikai környezet felelős döntéshozói látásmódjának formálásához, amely idővel a falugondnoki szolgáltatás kedvezőbb jogi és szakpolitikai környezetének kialakításához is elvezethet.

Cs. Z. K.

KARDOSKÚT

Kardoskút önkormányzata harmadik éve csatlakozik sikeresen a Földművelésügyi Minisztérium pályázati felhívásaihoz a tanyák, valamint a tanya-terület megőrzését és fejlesztését célzó települési és térségi fejlesztések támogatására, a tanyagondnoki szolgálat fejlesztésére.

Kardoskút Békés megye legtanyaközpontja: közel 200 fő él jelenleg külterületen. Az év során folyamatosan vannak pusztai programok, melyekre nagy az igény. Ezen programokon (pusztalakodalom, pusztai majális, tanyanapok, Fehér-tó napja, pusztatalálkozó) több alkalommal tudjuk hasznosan kihasználni a pályázatoknak köszönhetően beszerzett eszközöket. Javul a rendezvényeink színvonala, javulnak a közösségi élet feltételei. A helyi identitás erősödik és nő a település vonzereje, a programjaink palettáját tudjuk színesíteni. A megvásárolt eszközöket a későbbiekben nem kell bérelni így ennek pozitív pénzügyi eredménye lehet a jövőben.

Településünk két tanyaközponttal rendelkezik, így az elnyert eszközök mobilitását a különböző rendezvényeken ki tudjuk használni a helyszínek között. A külterületen élők szabadidejük hasznos eltöltéséhez is hozzájárult a fejlesztés. Nem várható elvándorlás a településről, továbbra sincsenek eladó tanyák, így bízhatunk benne, hogy az eszközök kihasználtsága a lehető legnagyobb lesz. A rendezvényeinkre vidékről érkező vendégek jó híret viszik településünknek.

A 2015-ös nyertes pályázatnak köszönhetően beszerzett fényképezőgép és tartozékai, valamint a laptop és nyomtató a rendezvények szervezésében, megőrkítésében nyújt nagy segítséget. A rendezvények hangosítása is megoldódott a beszerzett hangosítási eszközök által, így ezeket már nem

kell bérelnünk. A sörpadkészletek a rendezvény színvonalát emelik, hiszen kulturált körülmények között pihenhetnek, szórakozhatnak az érdeklődők.

Településünk közösségi rendezvényeit még magasabb színvonalon tudjuk megrendezni a 2016-ban elnyert pályázat jóvoltából. Az újabb eszközöket külterületen, a pusztaközponti olvasókör udvarán a majális során is tudtuk használni. A civil összefogással létrejött rendezvényen az üstököt, bográcsokat és az étkezészeteket „szenteltük” fel. A hűtőgépek a gasztronómia szolgálatába álltak. Szintén az olvasókörben élelt újra egy régi hagyomány, a dalkörben a közös ének és tánc mellett gasztronómiai időutazást is tesznek a résztvevők, a beszerzett eszközök szintén hozzájárulnak a programok sikeréhez.

A jövőben még több, nagyobb rendezvényt szervez településünk: Kihívás Napja, Falunap, Pusztalakodalom, Fehértó Napja, ahol minden alkalom-

mal segítségünkre lesznek a tárgyi eszközök, melyeket ingyenes használatra is kiadunk a lakosságnak, általában családi összefogatok szokták kölcsön kérni. Összességében a hasznosságot és az eredményességet az egyes rendezvények látogatottságából tudjuk lemérni, amelyekről elmondható, hogy kis település lévén is kiemelkedő a közösségi élet.

A 2017-ben konyhai műszaki felszereléseket és eszközöket nyertünk a pályázaton, ezeknek programjainkon vesszük hasznát a főzések során. Ilyenkor nagy szükségünk van a két konyhai- és a mikrohullámú sütőre, a szeletelőgépre, illetve a terítők, konyharuhák higiénikus mosásához a mosógépre. A rendezvények étkezéseinek kerülnek az asztalra a kenyereskosarak, az üvegkancsók és a pálinkás poharak. Hat sörpadgarnitúránk is van már. Az óriás trambulín, a focikapu hálóval és labdával a külterületi fiatalok és

gyermekek hasznos szabadidős elfoglaltságához járul hozzá. A tanyagondnoki szolgálat működéséhez irodai felszereléseket nyertünk. Így jutottunk hozzá az adminisztratív munkához – a személyes adatvédelem miatt nélkülözhetetlen – zárható szekrényhez, amiben a dokumentációkat tároljuk, illetve az íróasztallal és az irodai kárfás műbőrszékkel esztétikusabbá és kényelmesebbé vált a munkahely. A pályázaton nyertünk egy asztali számítógépet is, ami a tanyagondnok adminisztratív tevékenységét segíti.

A tanyagondnoki pályázat révén megvásárolt eszközökkel a külterületen élő lakosságot szolgáljuk ki, szem előtt tartva az esélyegyenlőség elvét, illetve a szolgálatot végző tanyagondnok mindennapi munkavégzését. Önkormányzatunk bízik benne, hogy a jövőben is tudja a település eszközeit hasonló pályázatokkal bővíteni.

Varga Pál

CSIKÉRIA

A tanyagondnoki szolgálatok szűkös lehetőségeinek bővítésére nagyon jó lehetőség ez a pályázat, amelyről először egy találkozón hallottunk. Ezután néztük meg a Hermann Ottó Intézet honlapját. Csikérián 2015-ben pályáztunk először a tanyagondnoki pályázatra sikeresen, amit azóta is minden évben megteszünk.

Első évben a tanyagondnoki autó felszerelését bővítettük felnival, ülés-huzattal, gumiszőnyeggel, biztonsági gyereküléssel és ülésmagasítóval. A szolgálat irodai felszerelését egy hordozható számítógéppel és egy nyomtatóval fejlesztettük. A legnagyobb sikert mégis az esélyegyenlőségi programok aratták, próbáltunk minden korosztálynak megfelelő kitalálni, ezért négy kirándulást terveztünk és valósítottunk meg. A máriagyúdi kegytemplom, a siklósi vár az idősebbeknek, a szegedi vadaspark a legkisebbeknek, Ópusztaszer az iskolás korosztálynak és egy budapesti operettszínházi előadás minden művészetkedvelőnek.

Az első út volt a „legnehezebb”, mert akkor minden új volt, az emberek megkeresése, elmagyarázni, hogy nem kell a kirándulásért semmit fizetni és a program előkészítése: utazás,

ebéd, belépők szervezése, de ahogy jött a program program után, úgy lett egyre nagyobb a gyakorlat is. A Budapesti Operett Színházban a Sybill című darabot néztük meg, nagyon sok szervezést, utánajárást igényelt, mire a 40 fős buszt megtöltöttük. Akkor azt mondtuk: soha többé, csak egyszer legyünk túl rajta. De amikor hazafelé jöttünk – meg még utána is napokig –, az előadásról beszéltek az emberek, megköszönték a lehetőséget.

Az elszámolástól tartottunk kicsit, mert előtte ilyen jellegű pályázatunk nem volt. Az eszközbeszerzés egyszerűbb, mert az írásbeli megrendelől, és a 300.000 forint feletti eszköznél a három árajánlaton kívül csak a számla kell. A kirándulásoknál több apróbb tételből áll össze a költség,

minden számlát bele kell tenni az elszámolásba (üzemanyagköltség, belépők, éttermi számla, stb)

Alig vártuk, hogy 2016-ban megjelenjen a pályázat és igyekeztünk az eszközeinket is bővíteni, amivel megkönnyítjük a mindennapi munkánkat. Az autónknak mobilgarázst pályáztunk, az irodába az iratoknak zárható szekrényeket, vérnyomás- és vérckormérőt az ellátottak egészségi állapotának felmérésére. A kirándulások sem maradtak ki a pályázatból: városnézés, színházlátogatás, Kecskeméten a Mágnes Miskát, Szegeden az Evitát néztük meg. Családokat vittünk fürdőzni Kiskunmajsára és Mórahalomra, ezeket a programokat az iskolai szünetekre időzítettük, hogy mindenki élvezhesse a közös programot.

2017-ben is pályáztunk eszközökre és kirándulásra is. Multifunkciós színes fénymásolót, laminálót a hirdetésmények, plakátok elkészítéséhez, magasnyomású mosót az autó tisztán tartásához. Utazásként – amit várnak már az itteniek – újra fürdőlátogatást terveztünk, hogy a családoknak legyen legalább egynapos kikapcsolódásuk ebben a rohanó világban. Még várjuk a támogatói szerződést, hogy megkezdjük a beszerzést és a programok lebonyolítását.

Szőkéné Szedő Szilvia

Bemutatjuk egyesületünk szenior tanyagondnokait

Legfontosabb a hitelesség

Sorozatunkban a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületének szenior tanyagondnokaival beszélgetünk pályájukról, tapasztalataikról. Ezúttal a csólyospálosi Császár János portréja olvasható.

CSÁSZÁR JÁNOS csólyospálosi tanyagondnok az egyesület húszéves születésnapja alkalmából rendezett konferencián azzal indította a bemutatkozását, hogy szolgálatának megkezdésekor szó szerint a mély vízbe került, mert akkoriban sok tanyát alig lehetett megközelíteni a belvíz miatt. Ezúttal további részleteket is elárul a kezdetekről.

– Egy zákányszéki tanyán nőttem fel, 15 éves koromban kerültem el otthonról. Szegeden tanultam szakmát, épületburkoló lettem. Csólyospálosra nősültem, így kerültem a településre. Tizenhét esztendőn át dolgoztam egy építővállalkozásnál. Amikor az elődöm, Seres Feri nyugdíjba vonult, pályázatot írtak ki a helyére. Gondoltam, megpróbálom. Láttam esélyét, hogy sikerül, mivel magam is tanyáról jöttem, jól ismerem ezt az életformát. De vajon hogyan fogadnak majd az emberek? Eszembe jutott ugyanis, hogy amikor ide költöztem, voltak, akik „bevendorlónak” neveztek. Az évek során persze elfogadtak a helyiek, a munkám révén sok mindenkivel kapcsolatba kerültem.

– *Végül megkapta a tanyagondnoki megbízatást!*

– Tizenöt jelentkező közül öten maradtunk a végére, és én lettem a befutó. Óriási megtiszteltetésnek vettem. Az első munkanapom 2010. december 1-jén volt. Tanyagondnoki képzésre jártam, 2012 májusában vizsgáztam. Az 1700 lelket számláló falu lakosságának egyharmada – mintegy 500-600 ember – külterületen él, sokak számára rajtam kívül nincs más kapcsolata a külvilággal. Ebédet a kezdetektől hordok ki. Naponta általában 40 kilométert autózom, másfél-két óra alatt járom be a terepet.

– *Mi jellemző a csólyospálosi tanyavilágra?*

– Régen önfenntartó volt a tanya, a jószágok (tehen, ló, sertés, baromfi)

elláttak bennünket élelemmel, csak kenyérért és cukorért mentünk a faluba. Most veteményeskertet sem látni, a zöldséget-gyümölcsöt is a szupermarketekben veszik az emberek. Mifelénk nagyon sok az egyedülálló, idős hölgy. Megszaporodott az idetelepülő, többgyermekes fiatal családok száma is. Nincs mindenki tisztában azzal, hogy milyen az élet a tanyán, így amiben tudok, segítek nekik. Nemrég egy asszonykától a betegsége miatt elvették a jogosítványát, és mivel kisbabája született, gondot okozott számára, hogyan jut be másik két gyermeke az iskolába. Egy hétig én fuvaroztam őket. Aztán a szomszédja révén megoldódott a helyzet.

– *Bírja energiával a napi feladatokat?*

– Megmondom őszintén, kellene még egy tanyagondnok. Ezt felvettem már a képviselő testületnek is. Pontos munkaszervezéssel, jó időbeosztással veszem az akadályokat, senkinek sem ígérek olyasmit, amit nem tudok teljesíteni. Mindennél fontosabb a hitelesség! Néha adódnak váratlan helyzetek. A múltkor valaki azzal „riasztott”, hogy a faluban céltalanul bóklászik egy idős néni. Ter-

mészetesen azonnal odamentem, és szerencsére felismertem. Valamikor a családjával itt lakott a határban, aztán beköltöztek Dorozsmára. Elég zavaros történetet adott elő: azt mondta, a férje után jött ki a tanyára, de eltévedett. A rendőrség és a polgárőrség segítségével végül sikerült megtalálnunk a hozzátartozóját, én pedig autóval hazavittem. Kiderült, hogy nem ez volt az első ilyen esete. Nem tudta igazolni magát, rossz belegondolni, mi történt volna, ha nem ismerem fel szegényt.

– *Szeniori tevékenysége során elmeséli az ilyen eseteket is?*

– Természetesen. Saját tapasztalataimat adom tovább. Itt nincs tankönyv, itt a nyers valóság a tanyagondnok. Nemrég kezdtem ezt a fel-emelő munkát, eddig két fiatalal foglalkoztam. A fülöpjakabi kolléga húsz évig a tanyagondnoksághoz hasonló feladatokat látott el az önkormányzatnál, most viszont sokrétűbb lett a tevékenységi köre. A ballószögi „diákomnak” nem kell ebédet szállítani, viszont a külterületi gyerekeket hozza-viszi az iskolába. Decemberben és januárban jöttek el hozzám, együtt töltöttünk egy-egy napot. Egyikük a tűzifa behordásában is segített.

– *Önnek is volt mestere?*

– Igen, méghozzá a szentkirályi Benkovich Tibi, akivel azóta is jóban vagyunk.

Császár János azt mondja, számára az a legnagyobb fizetség, hogy szeretik a tanyán élő gondozottak. Ha egy nap nem jelenik meg a határban, legközelebb azzal fogadják: „Nagyon vártuk már!” Kevés a szabadideje, hiszen gyakran hét végén is szolgálatban van – szállítja az asszonykórúst, a focicsapatot vagy a diákokat –, de ha nem szólítja el a hivatása, akkor a családjával tölti az időt. Gyermekei már huszonévesek, lánya ügyészségen dolgozik, a fia gépi-forgácsológéppel tanul. Felesége élelmiszerbolti eladó. Az sem mindennapi pillanat, amikor eredeti szakmáját gyakorolhatja, helyben szokott vállalni burkolói munkát.

Borzák Tibor

Közös összefogással készült el a községi gyűjtemény

Szentkirályon őrzik a múltat

„Őrizzük emlékeinket, gyűjtsük össze töredékeinket, nehogy végleg elveszenek, s ezáltal üresebb legyen a múlt, szegényebb a jelen, s kéteesebb a jövő!” (Ipolyi Arnold)

Szentkirályon sétálva feltűnik, hogy néhol kicsi, de jól megépített családi házak sorakoznak egymás mellett, kertekkel övezve. Az átalakítások ellenére észrevehetően „egy kaptafára”, típustervek alapján épített otthonok a XX. századi magyar szociálpolitika egyik kiemelkedő programjának, az Országos Nép- és Családvédelmi Alap (ONCSA) emlékei.

Valószínűleg a Sallai utca 35. szám alatti ház is ebben az időszakban épült, 1950 körül. A telekkönyvi adatok szerint Csordás Istvánné Kuti Erzsébet 1956-ban juttatás jogcímen kapta, majd több tulajdonosváltás után, Tercsi Sándorné Bószén Erzsébet 1989-től birtokolta, az önkormányzat 2016-ban tőle vásárolta meg.

Közös elhatározással itt alakítottuk ki és 2017. augusztus 20-án itt nyitottuk meg helyi értékeinket megőrző és bemutató Községi Gyűjteményünket, mely a jövő nemzedékeinek teremt lehetőséget a múlt értékeinek megismerésére. A ház öt helyiségből áll, van benne egy szoba, konyha, kamra, mosókonyha és üveges veranda. A tereket helyi gyűjtésből és felajánlás-

ból származó bútorokkal, berendezési tárgyakkal, még fellelhető régi munkaeszközökkel, fotókkal rendeztük be. A házhoz csatlakozik egy fából készült színpad, amelyben a régi paraszti gazdálkodás eszközei, szerszámjai kaptak helyet. A megvalósítás során arra törekedtünk, hogy az 1950-es, 1960-as éveket idéző stílusjegyek megmarad-

janak, illetve helyet kapjanak a korábbi időszakból származó hagyatékok is. Iskolatörténeti kiállítás is van az épületben, értékes látnivalókkal, táblákkal, régi taneszközökkel. A telek egy részén régi, helyben honos gyümölcsfajtákat telepítettünk, valamint iskolai gyakorlókeretet alakítottunk ki. A ház elejét a falusi kertek kedvelt virágai díszítik.

Minden teljesítmény sokak hozzájárulásával születik, ez most is így történt. Munkánk végére érve köszönetemet és nagybecsülésemet fejezem ki mindazoknak, akik e kiállítás anyagának összegyűjtése, előkészítése és rendszerezése során segítségemre voltak, értékes tanácsaik és segítőkészségük nélkül a kiállítás aligha készült volna el. Köszönet illeti mindazokat is, akik féltve őrizték kincseikkel, régiségeikkel, családi fotóikkal járultak hozzá a kiállítás megszületéséhez! Sokat jelentett a mesterek, szakemberek közreműködése is, akik munkájukkal járultak hozzá az épület rendbe hozatalához.

Köszönöm kollégáim, közmunkásaink és a diákmunkások segítségét, hozzáállását, munkáját! Hálás vagyok érte!

Kovácsné Lázár Ilona

Drávafoki igaz mesék

Megint drávafoki történetek következnek, hiszen életem egyharmadát ott töltöttem, a vidéki élet iránti tapasztalatok nélkül. Képtelen helyzetekbe keveredtem, sok fejtörésembe került, hogy ezekből a lehető legszelídebb megoldással lábaltak ki.

Két évig az önkormányzat szolgálati lakását béreltem, miközben sikerült egy romos, két szobából és egy konyhából álló házat vennünk. Gyűjtöttük az erőt a felújításhoz, próbáltunk szakembereket keresni és a kertet kihámozni a szemét és törmelékhalomok alól. Egy reggel a tehenesgazdák küldöttként egy közel lakó gazda jelent meg nálam, feleséggel, gyerekekkel, és előadta, hogy a romos házunkat két hónapra bérbe vennék a tehénpásztornak, aki sztrájjal fenyeget a lakáskörülményei miatt. Sehogyan se tudtam ürügyet találni a kérés elutasítására, habár munkanélküliként semmilyen jövedelemem nem lehetett, tehát bérleti díjat se kérhettem. Végül úgy szerződünk, hogy a tehenesgazdák nyolc napot dolgoznak a két hónapi lakhatásért cserébe.

Mikor eljött a vizonzás ideje, legnagyobb meglepetésemre felvonult a gazdakör teherautóval, homlokrakodóval, fűrészgépekkel és egyéb szerszámokkal, a rengeteg bodzát, komlót kivágták, a sittel együtt felrakták a teherautóra – az többször fordult, közben előkerült az addig láthatatlan betonjárda, kitisztult a terep az építkezés elkezdéséhez. Az egyik tehenesgazda felesége adminisztrálta a munkát, a géphasználatot, az üzemanyagköltséget a későbbi, egymás közötti elszámoláshoz. Nagy esemény volt a faluban, számukra leginkább, hogy közösen mire képesek. Hihetetlen hangulata volt annak a napnak: erőfitogtatás, humor, az én folyamatos ugratásom – remélem, máig őrzik az emlékéket a nagy eseménynek. Én mindenesetre szívesen emlékszem rá.

Már a házfelújítás második üteménél tartottunk, amikor a tetőzet egy részére új cserepeket rakattunk, és elég sok jó minőségű hornyolt cserép vált fölöslegessé. Na meg rengeteg silt is keletkezett. Nagy bölcsen felajánlottam a szomszédoknak a jó cserepeket annak fejében, hogy elviszi a sittel is. A jó cserepek hamar átkerültek a telkére, a törött cserepek pedig két hónapig támaszkodtak a házunk oldalfalához, ráadásul közterületen. Sokszor kértem a szomszédot, vigye vagy vitesse el, mindig talált valami kifogást, a cserepek nem mozdultak. Végül a fájós lábammal elindultam a hátsó fal tövéhez, megraktam a talicskát sittel, és leborítottam a járdára a házuk bejáratánál. Volt nagy méltatlankodás, de hamar eltűnt a törmelék kupac a járdáról, a többi továbbra is maradt a helyén. Még két talicskányi fuvarba került, hogy a sógor hirtelen meggyógyuljon, kerüljön traktor, és a házunk ne vizesedjen tovább az ázott cserepektől.

A kedvenc történetem pedig a következő. Az utcabeli kiskamaszok éppen a házunk előtt szerettek focizni, mindennap, órák hosszat. Az, hogy játszanak, zajonganak, nem zavart különösebben, de elviselhetetlen volt a sok, köztöszóként használt káromkodás, amivel nyilván beleválóságukat igyekeztek bizonyítani. Tudtam, hogy se szép,

Kalákában szépült meg a romos ház

se goromba kéréssel nem megyek semmire (elég döglött egeret találtam már a postaládában, hogy ezt átlássam), de nagyon nehezen találtam rá a megoldásra.

Kemény Berci mindig küldözgetett tanmeséket, hogy azok eljussanak a falugondnokokhoz, egy ilyen éppen kapóra jött: Mese a rossz természetű fiúról. Arról szól, hogy a fiú rengeteget káromkodik, de belátja, hogy le kéne róla szokni. Apja azt tanácsolja, ahányszor káromkodik, verjen egy szöveget a kerítésbe. Egyre kevesebb szöveget kell bevernie, végül, már egyet sem, s ekkor az apja azt mondja, hogy most húzza ki az összes szöveget. Mire elkészül, az apja rámutat a kerítésre – látod fiam, mindegyiknek ott maradt a nyoma. Hát ezt a mesét fénymásoltam le mind a nyolc gyereknek, és egyszer csak kivittem nekik az utcára, kérve, hogy olvassák el, aztán vigyék haza. És csoda történt, olyan, amely nem csak három napig tartott. Talán nem is a mese – vagy nem csak az – hatott, hanem, hogy mindegyikük kapott „valamit”, személyesen, fejmosás, lelki fröccs helyett. Azóta is ezzel vigasztalom magam, ha nem sok eredményét látom az ottani másfél évtizednek.

Az ember sosem tudhatja, melyik szavával, gesztusával hagy mély nyomokat, akár jókat, akár rosszakat. Mindnyájan minták, példák vagyunk mások számára. Akik sokat vannak emberek között, nagyobb a felelősségük is.

Faludi Erika

Összehoztam egy esküvőt!

Az alábbiakban Kucsik István gyomaendrői tanya-gondnok történetét közöljük. Bizonyára olvasóinknak is van egy emlékezetes esete, amit szívesen megosztana olvasóinkkal. Ezért kérjük, hogy küldjék el sztorijaikat egyesületünk e-mail címére: info@falugondnoksag.hu.

Egy tavaszi, esős este után, gyalog vittem az ebédet egy idős házaspárnak, mivel ilyenkor nem igazán lehet a kis utcákban gépjárművel közlekedni, a rossz útviszonyok miatt. Itt találkoztam egy 40-es éveiben járó hölgygel, aki rögtön megkérdezte, én vagyok e a helyi tanyagondnok. Igennel válaszoltam neki és ő rögtön mesélni kezdte nekem, hogy nemrég költöztek a településre, nem igazán ismer itt senkit, nagy szüksége lenne valakire.

– Mi a baj? – kérdeztem tőle, és olyan választ kaptam, amire nem számítottam. Kérése az volt, hogy ki tudná-e vinni a vasútállomásra. Gondoltam, ez nem olyan nagy gond, mire ő folytatta, hogy azért lenne fontos, mert internetes társkeresésbe kezdett, és talált valakit magának, aki szívesen meglátogatná. Elmesélte, hogy rengeteget csalódott már az életben, nagyon nehéz szociális helyzetben vannak, és a gyermekeit nem akarja ezzel terhelni, viszont egyedül fél kimenni az úriember elé. Ekkor úgy döntöttem, segítek neki, kicsit meg is sajnáltam. Megbeszéltük, hogy mikor lenne aktuális, és a kitűzött időpontban el is mentem érte. Mindketten izgatottan ültünk a kocsiban, nem tudtuk mi, illetve ki vár majd ránk az állomáson.

Miután megérkeztünk, egy jól szituált úriember fogadott bennünket. Kedves volt és udvarias. Kivittem őket Öregszőlőbe, láttam, hogy Kriszta arcáról eltűnt a félelem és a bizonytalanság, helyette különös izgalmat és csillogást véltem felfedezni a szemében. Én is jó kedvvel jöttem el tőlük, jó érzéssel töltött el, hogy tudtam segíteni.

Pár nap múlva összefutottunk és rögtön megkérdeztem, mi újság, milyen volt a randi? Elmesélte, hogy fantasztikus volt, nagyon boldog, és örül, hogy végre párt talált magának, kíváncsian várja a folytatást. Mondtam neki, hogy azért vigyázzon, és ha bármiben tudok segíteni, forduljon hozzám bizalommal.

Teltek, múltak a hónapok, és Gyuri szép lassan hozzá költözött. Láttam boldogságukat, örültem nekik, velük. Többször hívtak, orvoshoz, hivatalokhoz szállítottam őket, és ilyenkor jókat beszélgettünk. Egy ilyen beszélgetés alkalmával keserű mondat hagyta el egyikőjük száját:

- Szeretnénk összeházasodni, de sajnos nem tehetjük!
- Miért? – kérdeztem. Hamar érkezett a válasz:

– Sajnos tönkrement a hűtő, a mosógép, és reggelre a mikró is megadta magát. Nagy a család, sok vendégünk lenne, és egyszerre mindent nem tudunk megoldani, új gépeket venni és közben egy esküvőt is lebonyolítani.

Gyuri nemrég kapott munkát, Kriszta pedig otthon van a gyerekekkel, így még egy kisebb összegű személyi kölcsön sem jöhetett szóba. Egész nap ők jártak a fejemben, hogyan tudnék segíteni rajtuk. Azután jöttek az ötletek.

Nemrég cseréltük le a hűtőnket, nem volt baja, csak korszerűsítettük az energiafogyasztás miatt. Levittem a kisházba, még csak oda sem ígértem senkinek. Sokat járok a helyi gyógyszertárba kicsi gyermekeim miatt, bármikor felhívtam őket, mindig a rendelkezésemre álltak. Cserébe fáciánt vittem nekik, jó érzéssel töltött el, hogy mindig számíthattam

(Képünk illusztráció!)

rájuk. Az idő folyamán nagyon jó viszonyt alakítottunk ki egymással. Ha bementem valamire, sokáig csak beszélgettünk. Egy ilyen alkalommal megemlítette a gyógyszerész, hogy van nekik egy használt, de jó állapotú mosógépük, szívesen oda adják, csak el kellene hoznom. Itt az alkalom, gondoltam magamban, és azonnal felhívtam a hölgyet, hogy ezzel a két háztartási eszközzel még ma ki tudom segíteni, így nekik már csak a mikrohullámú sütőt kell megoldaniuk. Mondanom sem kell, mekkora volt az öröm.

Neki is láttak az esküvő szervezésének. Pár héttel később csörgött a telefonom.

Kriszta hívott.

- Miben tudok segíteni? – kérdeztem.
- Inkább személyesen mondanánk el – válaszolta. – Ha lesz időd, kérlek, gyere el.

Később beugrottam hozzájuk. Kiderült, azt szeretnék, ha az esküvőjükre én vinném el őket a tanyagondnoki autóval, mivel nekem köszönhetik, hogy ilyen hamar összeházasodhatnak.

– És azt is szeretnénk, ha te és a családod is osztozhatna az örömeinkben, szeretettel meghívunk mindannyiótokat – tették még hozzá.

Igazán örültem, hogy a családomra is gondoltak. Bár az esküvőre csak én mentem el, feleségemmel közösen készítettünk nekik egy kis ajándékot. Két poharat gravírozattunk a nevükre, melyet egy bársonydobozba csomagoltunk, úgy, hogy a dobozka tetejét egy őket ábrázoló fénykép díszítette. Nagyon hálásak voltak, mikor meglátták, Kriszta könnyekig hatódott. Nekik jól esett a sok segítség és az emberség, nekem pedig nagy öröm volt, hogy már szinte családtagként tekintettek rám – és tekintenek azóta is.

Kucsik István
Gyomaendrőd-Öregszőlő

Nemzeti értékek

Tiszaalpári kosár- és vesszőfonás

Messzi múltba nyúló hagyományai vannak Tiszaalpáron a vesszőfonásnak. A Tisza menti füzesek vesszejéből az ügyes kezű alpáriak már évszázadokkal korábban hasznos termékeket, dísz tárgyakat állítottak elő. A település közvetlen közelében folyó Tisza melletti erdők, majd a szabályozás után megmaradt vizenyős területek bőségesen megadták a szükséges alapanyagokat.

Az alpári kosárfonás virágkora a XX. században kezdődött, és a század folyamán az egyik legjelentősebb

helyi kiegészítő foglalkozássá, háziiparrá vált. Az elmúlt 30 évben – a szövetkezet megszűnése után – magánvállalkozássá alakult (Czinege Manufaktúra), illetve többen egyéni vállalkozóként dolgoznak tovább. Közülük ketten, Kálmán Jánosné népi iparművész, Kanalas János a Népművészet Mestere. Az elhunytak emlékéért (id. Horti József, Barcsa Imre) az 1994-ben alapított Kosár- és vesszőtermék Gyűjtemény őrzi. A kosárfonó hagyomány életben tartása és minél szélesebb körben való megismerteté-

Miklóssy Endre (1942–2018)

2018. január 19-én, hajnalban hosszú betegség után meghalt Miklóssy Endre építész, író nyugalmazott köztisztviselő, a Szent István Egyetem Tájépítészeti Karának óraadó oktatója, a Magyar Írószövetség, a Magyar Urbanisztikai Társaság, a Hamvas Béla Kör tagja, a Falufejlesztési Társaság örökös elnöke.

Szikár alakja, fiatalosan lobogó tekintete, kritikus szelleme ébresz-

tő marad számunkra távollétében is. Legfontosabb üzenete a felébredés a manipulációk áradatából, a szellemi éberségből származó nyugodt cselekvés fontossága ma érvényesebb, mint valaha. Ifjúkorában többen szeretnék volna, hogy folytassa a családi hagyományt és legyen lelkész, hivatalosan nem lett az, de talán ennél több is lett: útmutató sokak számára.

Schneller István

se a célja annak, hogy Kanalas János lassan két évtizede kosárfonó tábort szervez, néhány esztendeje pedig életre hívta az országos kosárfonó találkozót, ahol minden esztendőben összegyűlnek a szakma mesterei.

Az alpári vesszőtermékek ma is megtalálhatók szinte minden magyar háztartásban. A fűzvesszőből készült termékek köre széles, egy-egy termék igen sok változatban készülhet. Leggyakoribb a bevásárló kosár, amelynek számos változata ismert (húzott, koronás, talpas, dupla fülű, egyenes oldalú, bélelt). De többféle piknik kosár is készül. Kedveltek a fonnott bútorok, valamint a lakás-kiegészítők és a kisebb méretű háztartási eszközök.

*Volt emberek.
Ha nincsenek is, vannak még. Csodák.
Nem téve semmit, nem akarva semmit,
hatnak tovább.*

(Kosztolányi Dezső: Halottak)

Kollégánktól búcsúzunk

Fájdalommal tudatjuk, hogy kedves kollégánk, **Gyönyör Lászlóné Csókás Erzsébet** falugondnok 72 éves korában súlyos betegségben elhunyt. A Pest megyei Tésán, a kis,

alig száz lelkes faluban látta el feladatait nyugdíjba vonulásáig, 2005-ig. Nyugdíjas éveire a betegség nyomta rá a bélyegét.
Nyugodjon békében!

DUNA-TISZA KÖZI FALUGONDNOKI HÍRLEVÉL

Kiadja:

a **Falugondnokok**

Duna-Tisza Közi Egyesülete

e-mail: info@falugondnoksag.hu

honlap: www.falugondnoksag.hu

iroda: 6000 Kecskemét, Irinyi u. 17.

Telefonszám:

06-76/507-543

Fax: 06-76/507-544

Szerkeszti:

Borzák Tibor, Csörsz Zelenák Katalin

Sümeiginé Ország Edit, Moiskó Csilla,

Tördelő: **Almás László**

Rajz: **Vida Ágnes**

Engedélyszám: 2.9/776-1/2006

Nyomda: Print 2000, Kecskemét